

VÄINÖ LINNAN RAHASTO

Kirjallisuuden tukemiseen

Rahasto perustuu Werner Söderström Oy:n ja Vakuutusyhtiö Turvan lahjoituksiin 1962–1963. Se edistää luovaa kirjallisuutta, tukee kirjallisuudentutkimusta ja kehittää kirjallisuuden harrastusta. Apurahat jaettiin aiemmin Tampereen kaupungin Väinö Linnan palkinnon kanssa samaan aikaan. Linnalla on nimikkorahastot myös Kansansivistysrahastossa ja Pohjantähti-rahastossa.

Väinö Valtteri Linna syntyi Urjalassa 20.12.1920 teurasta ja Vihtori Linnan ja Maria o.s. Nymanin kymmenlapsiseen perheeseen. Perheestä oli kuollut kolme poikaa tuberkuloosiin. Isän menehdyttyä 1928 vastuu perheestä jäi äidille. Väinö oli oppinut lukemaan viisivuotiaana, joten koulussa hän siirtyi pian toiselle luokalle. Käytyään kuusi luokkaa kansakoulua hän lähti Tampereelle apupojaksi Finlaysonin kehräämööseen. Myöhemmin hän oli karstaajana ja korjausmiehenä. Väinö Linna osallistui jatkosotaan alikersanttina Jalkaväkirykmentti 8:ssä Syvärillä. Asemasodan aikana hän koki kirjailijan kykyjään kirjoittamalla rykmentin taisteluista. Hurtti-Ukon joulunumerossa 1942 Linna julistettiin kirjoituskilpailun voittajaksi. Hän toimi koulutus-tehtävissä Mustialassa ja Miehikkälässä, missä hän 1943 tapasi kanttiinilotta Kerttu Seurin. Pari avioitui 1945, ja he saivat kaksi lasta: Sinikan (1947) ja Petterin (1959).

Sodan jälkeen Linna palasi Finlaysonille, mutta työpaikallakin hän kirjoitti. Hän alkoi opiskella kirjallisuutta, filosofiaa, psykologiaa ja kirjoittamisen tekniikkaa. Hän otti osaa kirjoituskilpailuun 1946 tekstillä *Köyhän työmiehen isänmaa*, jonka raati julkaisi. Nuoren Voiman Liiton toimintaan osallistuneen Linnan esikoisteos *Päämäärä* ilmestyi 1947. Kirjan ilmestyttyä tamperelainen kirjailijapiiri pyysi hänet mukaan toimintaansa. *Musta rakkaus* julkaistiin 1948. Linna oli pitkään ajatellut kirjoittaa sodasta. *Tuntematon sotilas* ilmestyi 1954 ja oli heti

Väinö Linna (oik.) vastaanotti Suomen Kulttuurirahaston palkinnon 1974 professori Yrjö Blomstedtiltä. Kuva: SKR.

myyntimenestys. Edvin Laineen elokuva valmistui vuotta myöhemmin.

Linna erosi Finlaysonin palveluksesta ja osti Hämeenkyröstä tilan, jota viljeli kymmenen vuotta. Näinä vuosina hän toteutti haaveensa lapsuusmiljöön kuvaamisesta trilogiassa, joka laajeni koko suomalaista yhteiskuntaa kuvaavaksi eepokseksi. Ensimmäinen osa trilogiasta *Täällä Pohjantähden alla* ilmestyi 1959, sisällissotaa kuvaava osa 1960 ja päätösosa 1962. Rasakas työ verotti terveyttä, joten Linna lopetti kaunokirjallisen tuotantonsa mutta osallistui yhteiskunnalliseen ja kirjalliseen keskusteluun. Laine ohjasi elokuvat *Musta rakkaus* 1958, *Täällä Pohjantähden alla* 1968 ja *Akseli ja Elina* 1970. Linnan esseekokoelmista *Oheisia* julkaistiin 1967 ja *Murroksia* 1990, Tuntemattoman sotilaan alkuperäisversio *Sotaromaani* 2000.

Linnasta tuli Tampereen Yhteiskunnallisen korkeakoulun kunniatohtori 1965 ja tieteen akateemikko 1980. Hän menetti puhekykynsä aivoveritulpan vuoksi 1984 ja menehtyi Kangasalla 21.4.1992.

Osuuskunta Sigillum/Heli Teittinen

Pirkanmaan rahasto on perustettu vuonna 1961, ja se on yksi Suomen Kulttuurirahaston seitsemästätoista maakuntarahastosta. Rahasto vaalii Pirkanmaan maakunnan henkistä ja taloudellista kulttuuria myöntämällä apurahoja ja palkintoja sekä järjestämällä myös muuta kulttuuritoimintaa. Apurahoista päätettäessä etusijalla ovat maakunnassa asuvat hakijat, maakunnassa suoritettava tai siihen kohdistuva tieteellinen ja taiteellinen työ sekä maakunnallisesti merkittävät kulttuurihankkeet. Lisätietoja www.skr.fi/pi.